

**АЛГОРИТМ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТНОЇ СИТУАЦІЇ
НА УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОМУ КОРДОНІ
(в контексті малого прикордонного руху)**

<p>Опис проблеми:</p>	<p>2 лютого 2010 року угорською стороною запроваджено нову технологію контролю громадян, які перетинають українсько-угорський кордон в рамках Міжурядової Угоди про „Правила місцевого прикордонного руху” від 18.09.2007 року. (МПР) <u>Суть нововведень</u> полягає в застосуванні при оформленні громадян України, які перетинають кордон в рамках МПР, принципу підрахунку сумарної кількості днів перебування в Угорщині, протягом останніх шести місяців. У випадку виявлення, що громадянин перебував більше ніж 90 днів протягом піврічного терміну, йому відмовляють у праві на в'їзд. Нововведення мали значний негативний резонанс серед громадян України, які вважали свої права порушеними і вдалися до акцій громадського осуду, аж до блокування КПП на кордоні. До ГКУ в Ниредьгазі надійшло більше сотні скарг громадян.</p>
<p>Важливо!</p>	<p>В цілому такі дії угорської сторони були ідентичні діям під час оформлення громадян, які подорожують за короткотерміновими шенгенськими візами. Разом з тим: <u>Філософія малого прикордонного руху передбачає вільне пересування громадян сусідніх країн в рамках прикордонної зони і є пом'якшуючим виключенням із загальних правил шенгену (Регламент ЄС 1931/2006)</u></p>
<p>Нормативна основа</p>	<p>Беручи до уваги положення згаданої Угоди та Регламенту ЄС 1931/2006 правомірність дій угорської сторони викликала сумнів. Так, частина 5 статті 1 Угоди визначає, що „дозвіл дає його власнику право на багаторазовий в'їзд та <u>безперервне</u> перебування протягом максимум трьох місяців у межах шести місяців у прикордонній зоні держави іншої Договірної Сторони”.</p>
<p>Правовий висновок</p>	<p>Таким чином, застосування угорською стороною принципу підрахунку сумарної (а не безперервної) кількості днів в рамках шестимісячного терміну, суперечили духу і букві Угоди та Регламенту.</p>
<p>Ініціатива Генерального консульства</p>	<p>Ініціатива ГКУ, направлена до МЗС України та ПУ в Угорщині з пропозицією дати згоду на звернення до МЗС Угорської Республіки з проханням скасувати принцип сумарного підрахунку кількості днів у межах півроку, перейшовши до підрахунку днів, безперервно проведених у прикордонній зоні. У випадку відсутності позитивного результату – ініціювати позачерговий раунд консультацій з консульсько-правових питань на рівні заступників міністрів закордонних справ.</p>
<p>Дії Генерального консульства</p>	<p>На виконання норм Консульського Статуту і статті 35 Консульської конвенції між УРСР та Угорською Республікою, консулом було прийнято рішення подати позови в інтересах українських громадян до суду. Слід зауважити, що подібна практика була застосована вперше в судах Угорської Республіки.</p>
<p>Результат</p>	<p>29 квітня 2009 року відбулося судове засідання по перших трьох позовах. За результатами розгляду позов консула в інтересах громадян України</p>

	<p>було задоволено в повному обсязі, а ухвали прикордонних органів Угорської Республіки визнані неправомірними. Встановлено, що громадяни України, які наділені правом на малий прикордонний рух, вправі перебувати в прикордонній території Угорської Республіки безперервно на протязі трьох місяців в рамках шести місяців.</p> <p>Рішення остаточне і оскарженню не підлягає.</p> <p>Угорські прикордонні служби припинили масові повернення громадян України.</p>
<p>Висновки</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Українська дипломатія в конкретному випадку довела, що не в теорії, а на практиці її місією є захист прав українських громадян. 2. Досягнутий результат може слугувати важливим сигналом, суть якого полягає у серйозності підходів української сторони до відстоювання своїх інтересів. 3. Безпрецедентним можна вважати факт виграшу справи українським консулом в угорському суді за позовом, заявленим до угорської правоохоронної системи. 4. Даний юридичний факт може бути використано під час відпрацювання двосторонніх відносин у сфері МПР між Україною, Словаччиною, Польщею. 5. Відстоювання прав українських громадян було виключною ініціативою дипломатичної служби України; регіональна влада Закарпаття та громадські і політичні організації самоусунулись від процесу, мотивуючи небажанням сваритись з угорцями.

Ален Панов,
Юрист, дипломат, кандидат історичних наук